

WМК • PO

Uitslagen

Vragenlijst ouders Het Lichtpunt juni 2011

School

CBS Het Lichtpunt

Inhoudsopgave

Rapportage vragenlijst	1
Inleiding	3
De vragenlijst	3
Gegevens	5
Schoolgegevens	5
Periode van afname	5
Aantal respondenten	5
Respons waardering	5
Normering	5
Kwaliteitszorg	6
Aanbod	8
Tijd	9
Pedagogisch Handelen	10
Didactisch Handelen	11
Afstemming	12
Actieve en zelfstandige rol van de leerlingen	13
Schoolklimaat	14
Zorg en begeleiding	15
Opbrengsten	16
Integraal Personeelsbeleid	17
Algemeen	18
Uitslagen m.b.t. de verschillende beleidsterreinen	19
Slotconclusies	20
Hoogste scores	20
Laagste scores	20

Inleiding

In dit rapport worden de resultaten beschreven van de "Vragenlijst ouders Het Lichtpunt juni 2011" van basisschool "CBS Het Lichtpunt". De gebruikte vragenlijst is afkomstig van het kwaliteitssystem WMK (Werken Met Kwaliteit), een coproductie van:

Bos Onderwijs Consultancy te Ede (Cees Bos, auteur)
Koninklijke Van Gorcum te Assen Rovecom (uitgever)
Rovecom te Hoogeveen (automatiseerder)

Omdat de vragenlijsten op WMK in vrijwel alle gevallen modificeerbaar zijn (aan te passen aan eigen wensen en schoolsituatie), is het niet (altijd) mogelijk om benchmarkgegevens te genereren. De "bench" wordt echter wel gegeven als de school gebruik heeft gemaakt van een van de drie "gesloten" vragenlijsten, de vragenlijst Leerlingen (benchmark), de vragenlijst Ouders (benchmark) of de vragenlijst Leraren (benchmark).

De vragenlijsten op WMK zijn ontwikkeld om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de school.

De vragenlijst

Kwaliteitszorg is: zorgen voor kwaliteit. Scholen die dat systematisch doen, stellen zichzelf permanent de volgende vragen:

1. Wat beloven wij? Welke kwaliteit kunnen alle betrokkenen verwachten?
2. Doen we wat we beloven? En hoe meten we dat?
3. Welke kwaliteit moeten we vasthouden (borgen)?
4. Welke aspecten willen we verbeteren? En: Hoe pakken we dat aan?

Als een school haar kwaliteit heeft vastgesteld (fase 1), is het zaak te meten wat anderen vinden van de kwaliteit van de school (fase 2). Wie voortdurend alleen maar zelf (directie en leraren) de kwaliteit van de school beoordeelt, krijgt geen objectief beeld. Daarom is het van belang om (ook) anderen naar de kwaliteit van de school te laten kijken. Te denken valt aan een beoordeling door de inspectie, een externe instantie, een visitatiecommissie, een maatjesschool, ouders en/of leerlingen. Een school die de beoordeling van haar kwaliteit baseert op meerdere bronnen, beschikt over een wat genuanceerder (objectiever) beeld van de werkelijkheid. Het bevragen van ouders/verzorgers, leerlingen of leraren (in hun rol van werknemer) kan dus gepositioneerd worden in de tweede fase van kwaliteitszorg: vinden zij, dat de school waarmaakt wat ze belooft? Dit kan gemeten worden met behulp van een ouder-, leerlingen- of lerarenvragenlijst.

De gehanteerde vragenlijst (WMK) is volledig afgestemd op het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs

1. Meerkeuzevragen	3 vragen
2. Kwaliteitszorg	16 vragen
3. Aanbod	15 vragen
4. Tijd	9 vragen
5. Pedagogisch Handelen	15 vragen
6. Didactisch Handelen	7 vragen
7. Afstemming	3 vragen

8. Actieve en zelfstandige rol van de leerlingen	5 vragen
9. Schoolklimaat	9 vragen
10. Zorg en begeleiding	13 vragen
11. Opbrengsten	2 vragen
12. Integraal Personeelsbeleid	2 vragen
13. Algemeen	5 vragen

De vragenlijst bestaat totaal uit 104 vragen (3 algemene en 101 specifieke vragen). De 3 algemene vragen zijn:

1. Hoeveel kinderen heeft u op school?
2. Is het kind waarvoor u deze vragenlijst invult een jongen of een meisje?
3. In welke groep zit het kind waarvoor u deze vragenlijst invult?

Gegevens

Schoolgegevens

School	CBS Het Lichtpunt
Adres	Binnegracht 4
Postcode	3162WD Rhoon

Periode van afname

Deze vragenlijst is afgenomen in de periode van 02-06-2011 tot 17-06-2011

Aantal respondenten

Uitgezette vragenlijsten	330
Ingevulde vragenlijsten	87
Respons (%)	26.36

Waardering van het responspercentage

Een respons tot 16%	Erg laag
Een respons tussen 16% en 34%	Laag
Een respons tussen 34% en 50%	Voldoende
Een respons tussen 50% en 70%	Goed
Een respons boven 70%	Uitstekend

Waardering van de (eind)scores

Een score tot 2,50	Onvoldoende
Een score tussen 2,50 en 3,00	Zwak(matig)
Een score tussen 3,00 en 3,25	Voldoende
Een score tussen 3,25 en 3,50	Ruim voldoende
Een score tussen 3,50 en 3,75	Goed
Een score tussen 3,75 en 4,00	Uitstekend

We gaan ervan uit, dat een verschil van meer dan 0,50 op de benchmark een significant verschil is.

Een sterk punt is een punt dat boven de 3.50 scoort.

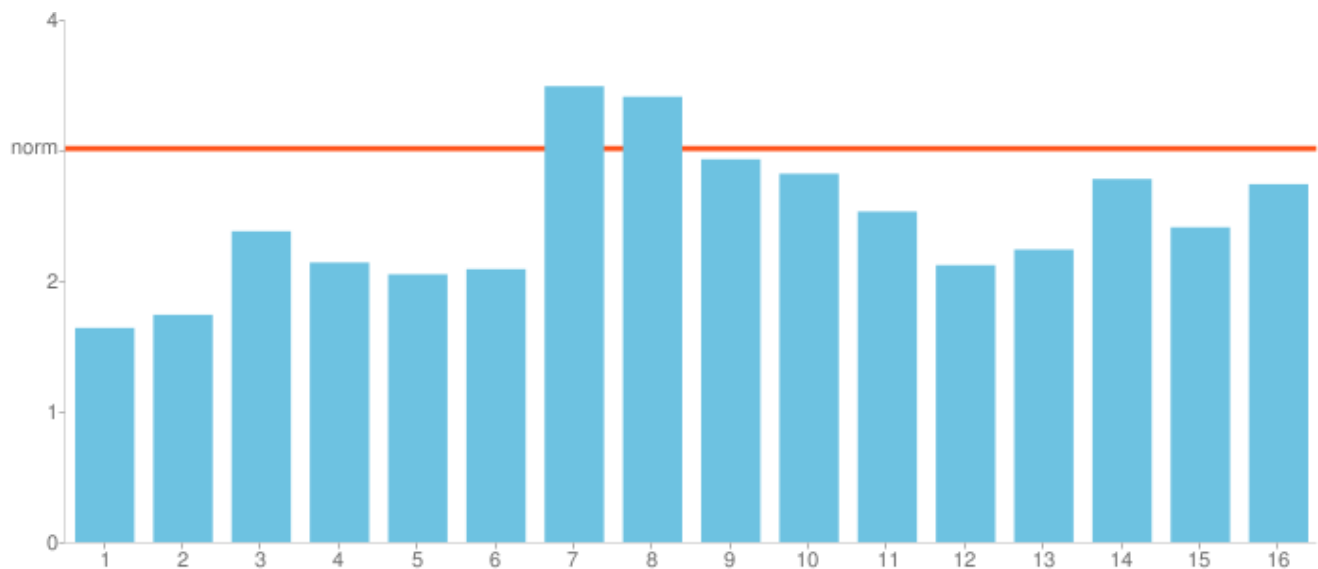
Een mogelijk verbeterpunt is een punt dat beneden de 3.00 scoort.

In de hierna volgende hoofdstukken worden steeds de uitslagen per beleidsterrein beschreven. Ieder hoofdstuk bestaat uit:

1. De uitslagen van een beleidsterrein in grafiek
2. De uitslagen van een beleidsterrein in tabel
  - o De vraag (stelling)
  - o De uitslag (GSES = gemiddelde score eigen school)
  - o De gemiddelde score van andere scholen (indien van toepassing) (GSOS)
3. De sterke punten (indien van toepassing)
4. De mogelijke verbeterpunten (indien van toepassing)

Kwaliteitszorg

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	Er wordt regelmatig aan mij gevraagd of ik tevreden ben met de school	1.64	0.73
2	De school vraagt in voldoende mate naar de mening van ouders over de school	1.74	0.74
3	De schoolleiding en/of de leraren houden rekening met mijn mening	2.38	0.74
4	Het is mij duidelijk wat de school wil verbeteren	2.14	0.79
5	De school informeert ouders regelmatig over de effecten van verbeteractiviteiten	2.05	0.73
6	Ik ontvang informatie over de effecten van verbeteractiviteiten schriftelijk	2.09	0.74
7	Mijn kind(eren) voelt (voelen) zich veilig op school	3.49	0.68
8	Op school gelden er goede regels	3.41	0.62
9	De leraren grijpen snel in als er ruzie is	2.93	0.74
10	De schoolleiding gaat op een adequate wijze om met incidenten	2.82	0.65
11	De school beschikt over een goede klachtenregeling	2.53	0.72
12	De school stelt zich in voldoende mate op de hoogte van de verwachtingen van de ouders	2.12	0.77
13	De school legt in voldoende mate verantwoording af aan de ouders	2.24	0.75
14	De school staat goed bekend	2.78	0.68
15	De ouders spreken positief over de school	2.41	0.79
16	De schoolgids bevat voldoende informatie over de kwaliteitszorg	2.74	0.67

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Er wordt regelmatig aan mij gevraagd of ik tevreden ben met de school
- De school vraagt in voldoende mate naar de mening van ouders over de school
- De school informeert ouders regelmatig over de effecten van verbeteractiviteiten

Bespreekpunten (hoge deviatie)

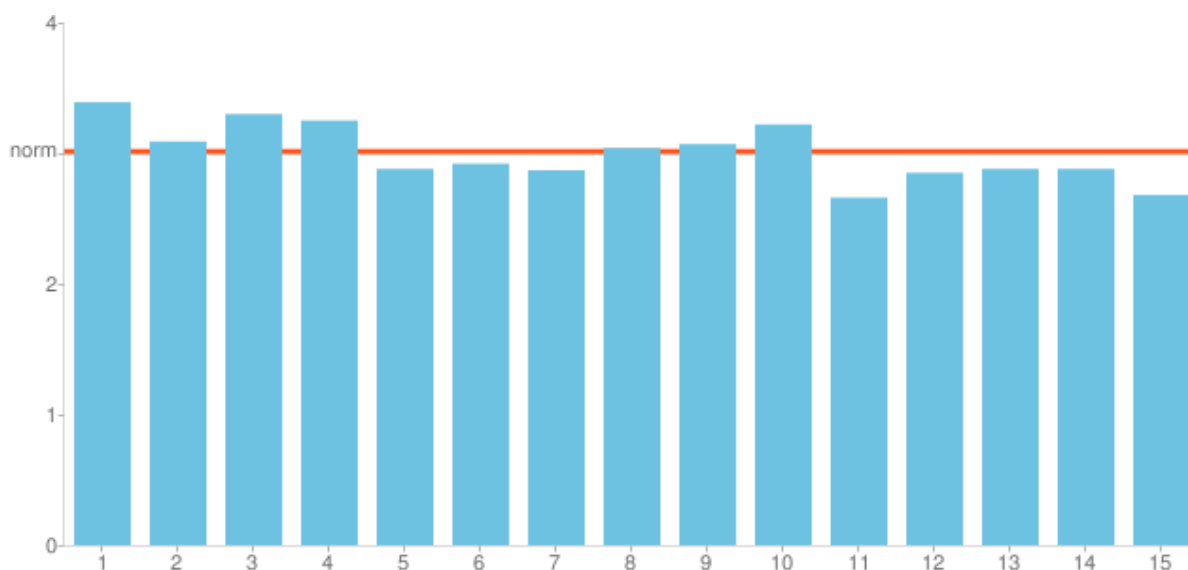
Over de volgende punten verschilt men van mening:

- Het is mij duidelijk wat de school wil verbeteren

- De ouders spreken positief over de school

Aanbod

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan normen en waarden	3.39	0.54
2	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan andere culturen	3.09	0.60
3	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan maatschappelijke thema's	3.30	0.56
4	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan de actualiteit	3.25	0.58
5	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan actief burgerschap	2.88	0.60
6	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan leren leren	2.92	0.73
7	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan leren plannen	2.87	0.81
8	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan het werken met de computer	3.04	0.79
9	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan projecten	3.07	0.68
10	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan algemene thema's	3.22	0.62
11	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan buitenschoolse activiteiten	2.66	0.85
12	De leraren besteden voldoende aandacht aan werkstukken	2.85	0.70
13	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan kennisontwikkeling	2.88	0.64
14	Op school wordt voldoende aandacht besteed aan creatieve vorming	2.88	0.67
15	De schoolgids bevat voldoende informatie over het aanbod	2.68	0.69

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Op school wordt voldoende aandacht besteed aan buitenschoolse activiteiten
- De schoolgids bevat voldoende informatie over het aanbod
- De leraren besteden voldoende aandacht aan werkstukken

Bespreekpunten (hoge deviatie)

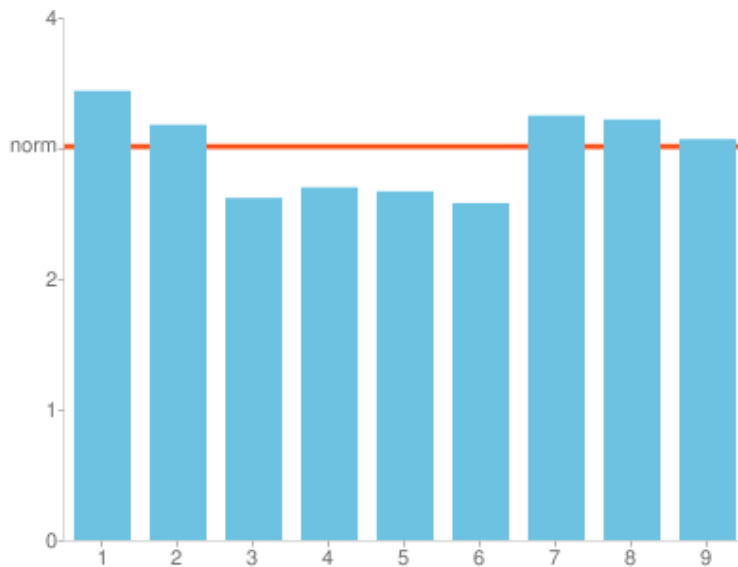
Over de volgende punten verschilt men van mening:

- Op school wordt voldoende aandacht besteed aan buitenschoolse activiteiten
- Op school wordt voldoende aandacht besteed aan leren plannen

Tijd

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De school begint goed op tijd	3.44	0.68
2	De school eindigt goed op tijd	3.18	0.79
3	De school besteedt voldoende aandacht aan leerlingen die hulp nodig hebben	2.62	0.92
4	De school besteedt voldoende aandacht aan leerlingen die meer willen of kunnen	2.70	0.82
5	De leraren geven (te) weinig huiswerk	2.67	0.74
6	De leraren geven (te) veel huiswerk	2.58	0.79
7	De school zorgt ervoor, dat er weinig lesuitval is	3.25	0.69
8	De school probeert op een goede manier verzuim te voorkomen	3.22	0.63
9	Ik ben tevreden over de schooltijden	3.07	0.88

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- De leraren geven (te) veel huiswerk
- De school besteedt voldoende aandacht aan leerlingen die hulp nodig hebben
- De leraren geven (te) weinig huiswerk

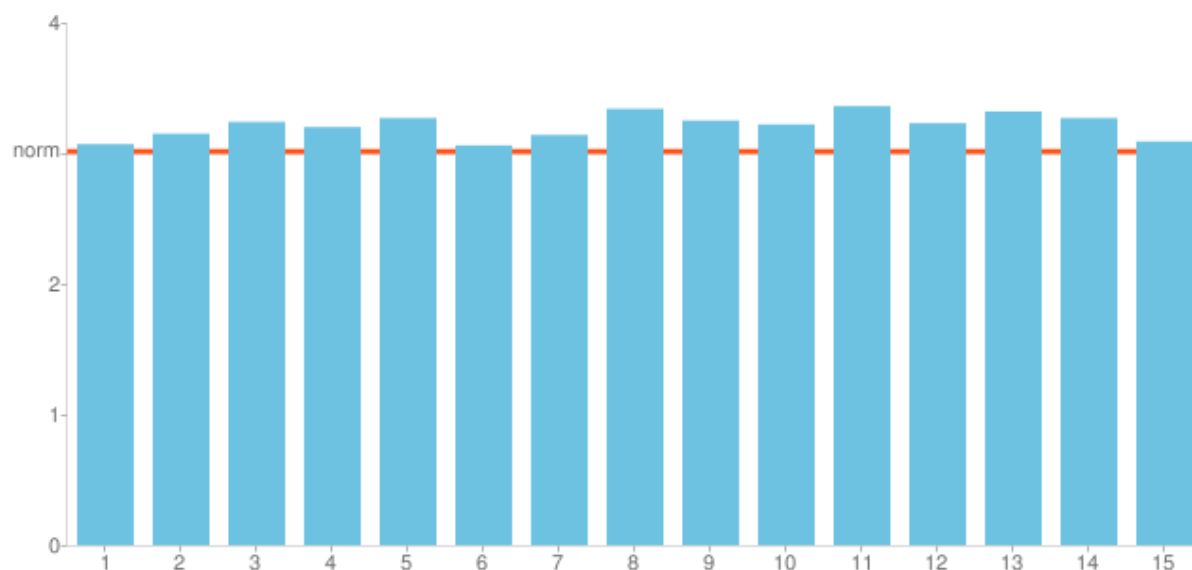
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De school besteedt voldoende aandacht aan leerlingen die hulp nodig hebben
- Ik ben tevreden over de schooltijden

Pedagogisch Handelen

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De school ziet er gezellig uit	3.07	0.68
2	De lokalen zien er gezellig uit	3.15	0.64
3	De leraar zorgt ervoor, dat de leerlingen goed (respectvol) met elkaar omgaan	3.24	0.61
4	De leraar kan goed luisteren	3.20	0.68
5	De leraar laat je uitspreken	3.27	0.62
6	De leraar besteedt voldoende aandacht aan ruzies en misverstanden	3.06	0.64
7	De leraar besteedt voldoende aandacht aan pestgedrag	3.14	0.70
8	De leraar doet aardig en vriendelijk tegen de leerlingen	3.34	0.66
9	De leraar heeft belangstelling voor mijn zoon/dochter	3.25	0.69
10	De leraar zorgt voor een veilig klimaat in de klas(sen)	3.22	0.72
11	De leraar toont respect voor mijn zoon/dochter	3.36	0.65
12	De leraar ondersteunt het zelfvertrouwen van mijn zoon/dochter	3.23	0.68
13	De leraar stelt zich positief op naar mijn zoon/dochter	3.32	0.66
14	De leraar bevordert de zelfstandigheid van mijn zoon/dochter	3.27	0.68
15	De leraar geeft voldoende hulp aan mijn zoon/dochter	3.09	0.85

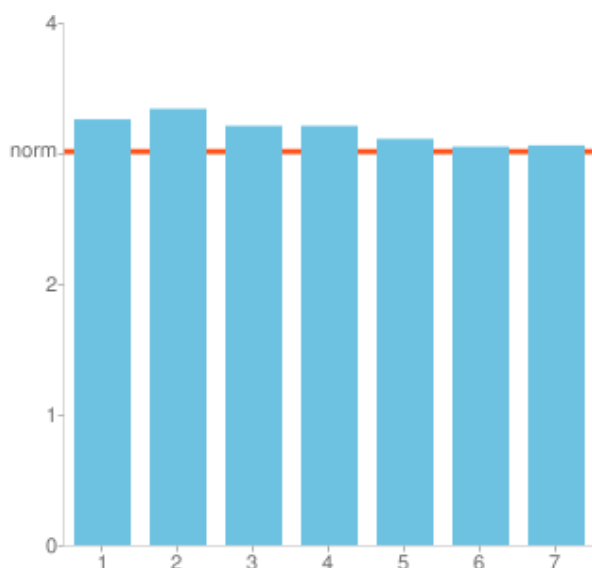
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De leraar geeft voldoende hulp aan mijn zoon/dochter
- De leraar zorgt voor een veilig klimaat in de klas(sen)

Didactisch Handelen

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De leraar van mijn zoon/dochter is vakbekwaam	3.26	0.67
2	De leraar van mijn zoon/dochter is gemotiveerd	3.34	0.66
3	De leraar zorgt ervoor, dat mijn zoon/dochter het werk goed kan doen	3.21	0.67
4	De leraar van mijn zoon/dochter kan goed uitleggen	3.21	0.66
5	De leraar ondersteunt mijn zoon/dochter goed bij het werk	3.11	0.85
6	De leraar daagt mijn zoon/dochter voldoende uit	3.05	0.84
7	De leraar geeft mijn zoon/dochter voldoende keuzemogelijkheden	3.06	0.85

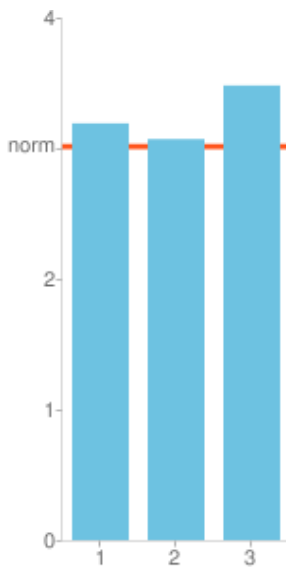
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De leraar ondersteunt mijn zoon/dochter goed bij het werk
- De leraar geeft mijn zoon/dochter voldoende keuzemogelijkheden

Afstemming

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De leraar heeft goed zicht op de vorderingen van mijn zoon/dochter	3.19	0.79
2	De leraar houdt goed rekening met het niveau van mijn zoon/dochter	3.07	0.91
3	Het taalgebruik van de leraar is correct	3.48	0.63

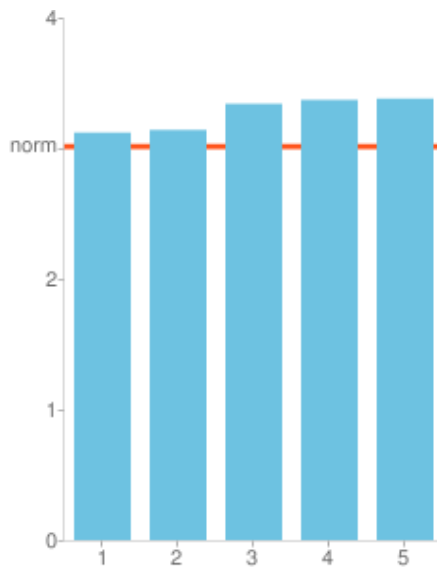
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De leraar houdt goed rekening met het niveau van mijn zoon/dochter
- De leraar heeft goed zicht op de vorderingen van mijn zoon/dochter

Actieve en zelfstandige rol van de leerlingen

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De leraar activeert mijn zoon/dochter in voldoende mate	3.12	0.76
2	De leraar boeit mijn zoon/dochter in voldoende mate	3.14	0.77
3	De leraar geeft mijn zoon/dochter voldoende eigen verantwoordelijkheid	3.34	0.61
4	De leraar laat mijn zoon/dochter voldoende zelfstandig werken	3.37	0.63
5	De leraar van mijn zoon/dochter laat voldoende samenwerken	3.38	0.58

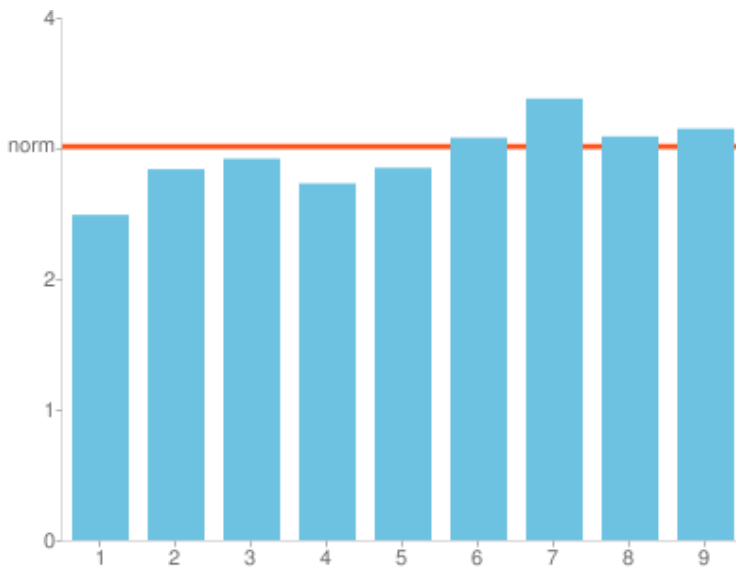
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De leraar boeit mijn zoon/dochter in voldoende mate
- De leraar activeert mijn zoon/dochter in voldoende mate

Schoolklimaat

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	Ik word goed geïnformeerd over de gang van zaken op school	2.49	0.78
2	Ik ben tevreden over de schoolgids die ik jaarlijks ontvang	2.84	0.78
3	Ik ben tevreden over de nieuwsbrieven die ik ontvang	2.92	0.75
4	De school organiseert voldoende activiteiten voor ouders	2.73	0.81
5	Ik ben tevreden over de ouderavonden	2.85	0.77
6	De sfeer op school is goed	3.08	0.59
7	Mijn zoon/dochter voelt zich veilig op school	3.38	0.65
8	De school ziet er verzorgd uit	3.09	0.75
9	De lokalen zien er verzorgd uit	3.15	0.71

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Ik word goed geïnformeerd over de gang van zaken op school
- De school organiseert voldoende activiteiten voor ouders
- Ik ben tevreden over de schoolgids die ik jaarlijks ontvang

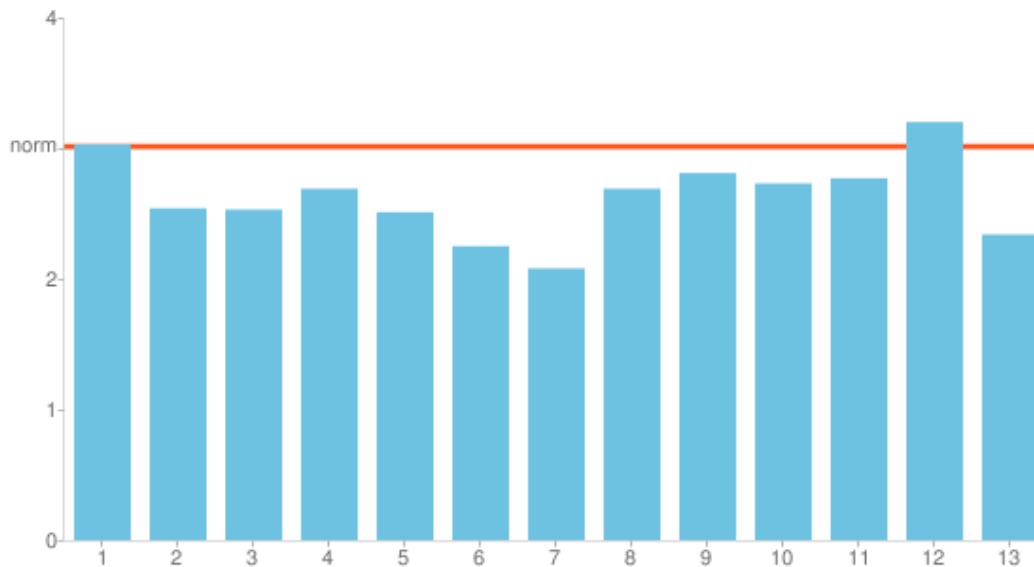
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De school organiseert voldoende activiteiten voor ouders
- Ik word goed geïnformeerd over de gang van zaken op school

Zorg en begeleiding

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	Mijn zoon/dochter wordt goed begeleid door de leraar	3.03	0.85
2	De school communiceert goed met de ouders over (extra) begeleiding	2.54	0.89
3	De school biedt goede hulp bij leer- en/of gedragsproblemen	2.53	0.88
4	In geval van extra zorg, worden de ouders er goed bij betrokken	2.69	0.81
5	De school geeft goede adviezen met betrekking tot de hulp die je als ouder kunt geven	2.51	0.87
6	Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling blijft zitten	2.25	0.90
7	Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling een groep kan overslaan	2.08	0.90
8	De school begeleidt ouders goed bij de keuze van het vervolgonderwijs	2.69	0.87
9	De school geeft voldoende informatie over de verschillende scholen voor voortgezet onderwijs	2.81	0.79
10	De school geeft goede adviezen met betrekking tot de (vervolg)schoolkeuze	2.73	0.88
11	De school organiseert voldoende rapportbesprekingen	2.77	0.86
12	De rapportbesprekingen zijn zinvol	3.20	0.68
13	De huisbezoeken zijn zinvol	2.34	1.17

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling een groep kan overslaan
- Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling blijft zitten
- De huisbezoeken zijn zinvol

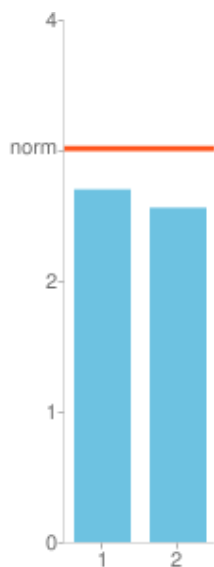
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De huisbezoeken zijn zinvol
- Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling blijft zitten

Opbrengsten

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De school geeft inzicht in de eindresultaten	2.70	0.88
2	De school informeert ouders over de toetsresultaten	2.56	0.93

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- De school informeert ouders over de toetsresultaten
- De school geeft inzicht in de eindresultaten

Bespreekpunten (hoge deviatie)

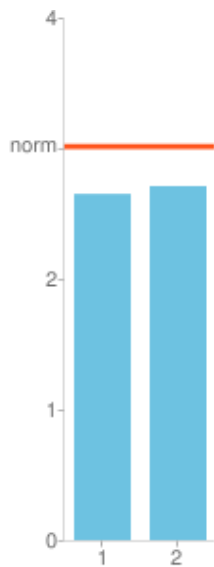
Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De school informeert ouders over de toetsresultaten
- De school geeft inzicht in de eindresultaten

Integraal Personeelsbeleid

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	De missie van de school is mij helder	2.65	0.72
2	De visie van de school op onderwijs is mij helder	2.71	0.72

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- De missie van de school is mij helder
- De visie van de school op onderwijs is mij helder

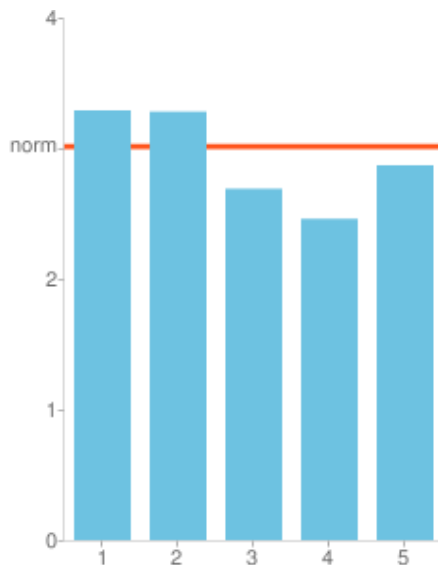
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- De missie van de school is mij helder
- De visie van de school op onderwijs is mij helder

Algemeen

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES	Dev
1	Ik heb de school gekozen, omdat de identiteit mij aansprak	3.29	0.55
2	Ik heb de school gekozen, omdat de school dichtbij is	3.28	0.72
3	Ik heb de school gekozen, omdat de resultaten goed zijn	2.69	0.72
4	Ik heb de school gekozen, omdat anderen dat hebben aanbevolen	2.46	0.95
5	Ik ben tevreden met de schoolkeuze	2.87	0.79

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Ik heb de school gekozen, omdat anderen dat hebben aanbevolen
- Ik heb de school gekozen, omdat de resultaten goed zijn
- Ik ben tevreden met de schoolkeuze

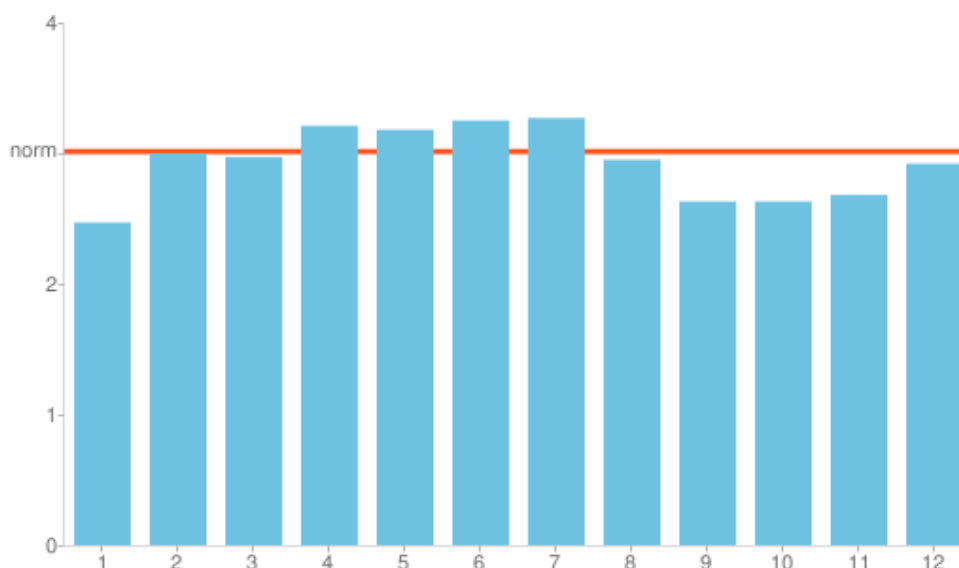
Bespreekpunten (hoge deviatie)

Over de volgende punten verschilt men van mening:

- Ik heb de school gekozen, omdat anderen dat hebben aanbevolen
- Ik ben tevreden met de schoolkeuze

Uitslagen m.b.t. de verschillende beleidsterreinen

De uitslagen in grafiek

Tabel, Gemiddelde score eigen school (GSES)

Nr.	Vraag	GSES
1	Kwaliteitszorg	2.47
2	Aanbod	3.00
3	Tijd	2.97
4	Pedagogisch Handelen	3.21
5	Didactisch Handelen	3.18
6	Afstemming	3.25
7	Actieve en zelfstandige rol van de leerlingen	3.27
8	Schoolklimaat	2.95
9	Zorg en begeleiding	2.63
10	Opbrengsten	2.63
11	Integraal Personeelsbeleid	2.68
12	Algemeen	2.92

Mogelijke verbeterpunten

Ten aanzien van de volgende punten is verbetering nodig:

- Kwaliteitszorg
- Tijd
- Schoolklimaat
- Zorg en begeleiding
- Opbrengsten
- Integraal Personeelsbeleid
- Algemeen

Slotconclusies

CBS Het Lichtpunt scoort als school een 2.92. Daarmee scoort de school iets onder de norm: zwak.

De respons op de vragenlijst was 26.36%: 87 van de 330 respondenten hebben de vragenlijst ingevuld. Het responspercentage is laag; de vragenlijst werd door weinig respondenten ingevuld. Daardoor moet er voorzichtig met de conclusies worden omgegaan.

Onvoldoende	13 vragen	13 %
Zwak/Matig	35 vragen	35 %
Voldoende	29 vragen	29 %
Ruim voldoende	19 vragen	19 %
Goed	0 vragen	0 %
Uitstekend	0 vragen	0 %

Hoogste scores

- Mijn kind(eren) voelt (voelen) zich veilig op school (3.49)
- Het taalgebruik van de leraar is correct (3.48)
- De school begint goed op tijd (3.44)
- Op school gelden er goede regels (3.41)
- Op school wordt voldoende aandacht besteed aan normen en waarden (3.39)
- De leraar van mijn zoon/dochter laat voldoende samenwerken (3.38)
- Mijn zoon/dochter voelt zich veilig op school (3.38)
- De leraar laat mijn zoon/dochter voldoende zelfstandig werken (3.37)
- De leraar toont respect voor mijn zoon/dochter (3.36)
- De leraar doet aardig en vriendelijk tegen de leerlingen (3.34)

Laagste scores

- Er wordt regelmatig aan mij gevraagd of ik tevreden ben met de school (1.64)
- De school vraagt in voldoende mate naar de mening van ouders over de school (1.74)
- De school informeert ouders regelmatig over de effecten van verbeteractiviteiten (2.05)
- Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling een groep kan overslaan (2.08)
- Ik ontvang informatie over de effecten van verbeteractiviteiten schriftelijk (2.09)
- De school stelt zich in voldoende mate op de hoogte van de verwachtingen van de ouders (2.12)
- Het is mij duidelijk wat de school wil verbeteren (2.14)
- De school legt in voldoende mate verantwoording af aan de ouders (2.24)
- Het is mij duidelijk, in welke gevallen een leerling blijft zitten (2.25)
- De huisbezoeken zijn zinvol (2.34)